

Obsah

Předmluva	3
1. Vývoj matematiky	5
Vytváření matematiky	6
Problém periodizace vývoje matematiky	8
Hlavní období ve vývoji matematiky	12
2. Stručný úvod do metodiky odborné práce v dějinách matematiky	17
Volba problematiky	18
Vhodná témata	21
Specifika vedení práce	22
Nezbytná orientace v tématu	22
(Všeobecné encyklopedie, Speciální matematické slovníky, Staré matematické encyklopedie, (Speciální biografické slovníky, Speci- ální bibliografické přehledy k dějinám vědy, příp. pouze matema- tiky, Matematické referativní časopisy – oddíl dějin matematiky, Strojově zpracované bibliografie, Přehledná literatura k dějinám matematiky, Antická a předantická matematika, Dějiny speciálních problémů matematiky, Dějiny matematiky a středoškolská proble- matika, Dějiny Jednoty českých matematiků a fyziků, Časopisy z dějin vědy a techniky obsahující i problematiku z dějin matematiky)	
Metodika práce v dějinách matematiky	32
(Poznámky ke zpracování shromážděného materiálu, Zpracování výsledného textu, Illedání potřebné literatury, Práce v archivech)	
3. Prehistorické počátky počítání	37
Věstonická vrubovka	38
Číslovky	43
Počítání po skupinách a gramatika	44
Počítání na prstech a soustavy číslovek	44
Neurčitá číslovka „mnoho“; znaky pro množství	47
Početní pomůcky — vrubovky a počítadla	48
Model prehistorického vývoje matematiky	51
4. Cesta k počátkům geometrie	55
Geometrické tvary	55
Geometrické úvahy	55
Doklady o geometrických znalostech	55
Geometrická ornamentika	56

Praktické zaměření	59
Zeměpisná orientace	61
Stavební problémy	63
Geometrie a pyramidy	69
Zemědělství a geometrie	70
Závěr	73
5. Antická věda	75
Úvod	75
Pojem »antická věda«	76
»Věda« a »antická věda«	77
Společenské podmínky rozvoje antické vědy a některé její charakteristické rysy	80
(Technická revoluce a antická společnost, Otrokáfská demokracie a věda, Etapy rozvoje antické vědy, Některé zvláštní rysy meto- diky antické vědy, Přírodní materialistické kosmologické spekulace, Empirie, Experiment, Systematický, deduktivně logický způsob vý- kladu, Kritický přístup k naivnímu přijímání smyslového vnímání)	
Společenské uplatnění antické vědy	86
6. Počátky řecké matematiky. Krize koncepcí. Příprava východisek	89
Společenské předpoklady vytvoření matematických teorií	89
Charakteristika starověké antické matematiky	92
Konstrukce množiny přirozených čísel	93
Objev iracionality a krize pythagorejské koncepce mate- matiky	96
Paradoxy počítání s nekonečně velkými množstvím a ne- konečně malými veličinami	99
Vyloučená řešení klasických antických úloh	103
(Trisekce úhlu, Zdvojení krychle, Vyjasňování principů ležících v základech geometrických konstrukcí)	
Závěr	107
7. Zlatá doba řecké matematiky Rozvinutí hlavních matematických teorií antiky	109
Úvod	109
Antická axiomaticky deduktivně budovaná matematická teorie	111
Archimedova aplikace antických infinitesimálních metod	117

Apolloniovy kuželosečky	120
Diofantova algebra	123
Závěr	126
8. Orientální podněty rozvoje matematiky	127
Úvod	127
Několik zvláštností orientálního vývoje matematiky ve srovnání s evropským	131
Výsledky, v nichž orientální matematika předešla evropskou	133
Závěr	139
Obsah	143